

F O A I E

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 39.

Luni, 25. Septembrie.

1844.

Віада пріндзлзі ANTIOX KANTEMIР.

(Дикѳіере.)

Дн времеа ачеаста, съпътатеа са мер-
неа скъзънд. Де ши тѳнка фоарте пѳ-
дін, нѳ пѳтеа мистѳзі нимик. D. Gendron
дї рѳндзі апеле de Plombières, тнде се
дѳсе дн 1741, ши де каре взпоскъ зшѳ-
раре, прекѳм ши de medicina Demozелеї
Стефенс, пре каре о лза дѳпъ сѳѳтѳіреа
ачелзі медик; дар дн вара апѳлзі 1743,
врѳнд а се дѳче еарѳш ла апеле поме-
ните, де ши D. Gendron дл опрїа, нѳ пѳ-
тѳ съ ле сѳѳере ши се днтѳрпъ ла Парїс
маї волнав. Възънд къ воала са креще,
се дете пе тѳна маї тѳлтор медїчі, каре
дл адѳсерѳ дн старе пе ла сѳѳршїтел
апѳлзі де а нѳ маї пѳтеа еши дін касѳ.
Пѳл атѳнче, воала са ера пѳмаї о таре
слѳвїчїзне де stomach, дѳрерї де шеле ши
nedormire; пе тѳтѳ венї о мїкъ фервїн-
теалъ ши апої пѳдїпъ тѳсъ. Докторїї дл
длкредїндарѳ къ н'аре а се теме пентрѳ
пепт, еар тн прїетен ал сѳѳ каре се темеа
дїн протївѳ, дл сѳѳтѳї а фаче о кѳлѳто-
ріе дн Італїа пентрѳ скїмбарееа клїматѳ-
лзі. Кантемір черѳ вое ла кѳртеа са де
а петрече вара ла Неаполї. Воїа зѳво-

вїнд, кѳнд венї, ел нѳ маї ера дн старе
а кѳлѳторї атѳт дїн прїчина тїмпѳлзі кѳт
ши а воалеї. Акѳм нѳ маї ренѳсесе дн
дѳеалъ къ пентѳл сѳѳ ера атакат. D. du
Moulin пре каре 'л а кїемат днсѳѳршїт
днчепѳ а'л тракта пентрѳ плѳтѳнї, дар
нѳ пѳтѳ днвїнде реѳл каре се днрѳдѳчї-
паче. Лаптеле де капрѳ дл маї зшѳрѳ
пѳдїп.

Дн тот кѳрсѳл ачестеї воале че дїнѳ
апроапе де шесе лѳнї, Кантемір петречеа
къ четїреа, тѳтѳндѳ'ши ши даторїеа мїні-
стерѳлзі сѳѳ пѳл' дн ацїзпѳл торѳїї. Дн
ачеастѳ време традѳсе моралѳл лѳї Епї-
кет дн лїмба рѳсеаскъ. Гѳстѳл днвѳдѳ-
тѳреї дл пердѳ пѳмаї къ кѳтева зїле дн-
painte торѳїї.

Дн прїетен каре нѳл пѳрѳсі дн тот
кѳрсѳл воалеї, възъндѳ'л къ се апропїе де
сѳѳршїт, днтр'о зї кѳнд дї четееа тракта-
тѳл де прїетешїг а лѳї Чїчерон, лѳѳ прї-
леж дїнтр'шн лок тнде се ворвѳдѳе де да-
торїїле респектїве каре ачеастѳ вїртѳтеа
чере дела прїетенї, пентрѳ аї снѳне прї-
теждїеа дн каре дл ведеа ши аї арѳта
къ ера време а'ши пѳне ла кале требїле
каснїче ши а'ши кѳѳта де сѳѳлет. Кан-
темір прїїмї астѳ сѳѳтѳїре къ о снѳнѳере
пїлдѳїтоаре, зїкѳнд прїетенѳлзі сѳѳ къ прїм

ачеаста 'i a dat o dovadъ адевѣратъ de prietешг ші къ се плеакъ а фаче орі че релиція чере дела ел, ка зп философ крещѣн. Черѣ картеа дпльдърѣи спре Dъ-mpезеѣ а лзі Босвет доріад съ о четеаскъ. Съ зрмът, адоці, четіреа че ам дпчепѣт а кърдїи приетешгълзі пентрѣ ка съ не дпсѣфлѣт де астъ вѣртѣте тѣпгїтоа-ре. Дп адевѣр, плъчереа приетепіей, атѣт де пар кзпоскътъ де чеї марї, пентрѣ-къ еї се їзвек пѣтаї пре сїне, ера ачееа ла каре прїондъл Кантемір ера маї сїмдїтор, прївїндѣо ка чеа маї дѣлче легѣтѣрѣ а сочїетѣдїї; шї прїп зрмаре зїчеа, къ нїмїк пѣл тѣпгѣе маї мѣлт дп лѣпїлме сале сѣферїндї, прекът де а ведеа зп мїк пѣ-мер де прїетепї че пѣл пѣрѣсіа. Дптре прїетепї сеї пѣ тревѣе а зїта не прїондъл Карол (Charles) маре комїк де Франца шї не Dна Дѣчеса d'Aiguillon дїнтре чеї марї, шї не D. de Maupertuis дїнтре дп-вѣдѣдї, карїї кът зѣкъ дп визїта дп тоате зїлеле.

Кѣтрѣ сѣжршїт Кантемір дорї съ і се ворѣеаскъ пѣтаї де релиціе, плекъндѣ-се къ тотѣл ла хотѣрѣїлме проведїндѣї. „Ideea мордїї, зїчеа дптр'о зї, каре тѣ опѣїтѣнтасе зптѣї, тѣ тѣпгѣе акѣт, вѣ-злнд къ вїне дела чел че'мї а дат вїадѣ.“

Дп челе де пре зрмъ зїле а сале, мѣртѣрїсїндѣсе ла дѣховнїкѣл сеѣ, дп зїоа де пацї шї а дѣа зї аскѣлтъ лїтѣрѣїа дп паракїсѣл сеѣ шї се комѣнїкъ; дар а треїа зї не маї фїїнд дп старе дшї фѣкъ діеата прїп каре дете довезї де їзвїреа че авеа кѣтрѣ сора са чеа маї маре пре каре пѣ-рѣре о стїма, къчї амѣндѣрора ле плъчееа лїтѣратѣра шї еа дї скрїеа адеце гречеще, їтаїенеще саѣ франдозеще. Черѣ ка трѣ-

пѣл сеѣ вѣлсѣтѣндѣсе съ фїе дѣс дп Рѣсіа шї депѣс дп монастїреа знде ера татѣл сеѣ дпгронат.

Нѣшї пердѣ сїмдїреа пѣп' дп чел де пре зрмъ момент. Ла 11. Априліе дп сѣтѣвѣта септѣтѣнїї лѣмїпате пе ла шесе чеасѣрї де сеарѣ се сѣвѣршї фѣкънд се-тпѣл крѣчеї, дп вѣрстѣ де треїзечї шї патрѣ апї шї шепте лзії. Ла дескїдерѣа трѣпѣлзі се кзпоскъ къ воала са фѣсесе о їдронїсіе де пент прекът D. du Moulin о жѣдїкасе.

Прїондъл Antioх Кантемір авеа зп дѣх дрепт, дпподовїт шї сѣпѣтос. Четїреа шї медїтадїеа дї дасерѣ о маре кзпощїн-дѣ де тревї. Ла зпгѣїа дпфѣдошаре се пѣреа де зп карактер фоарте рече, дар астъ пѣрѣтѣ речеамѣ перїа пе несїмдїте кънд се афла дп сочїетатеа персоанелор чеї плъчееа. Ъморѣл сеѣ меланкомїк венїа маї мѣлт дїп прїчїна дпделѣпгателор сале сѣферїндї декѣт дїп дпрїзрїреа клїматѣлзі Рѣсіей. Ел ера весел къ прїетепї сеї пре каре їзвїа аї дпдаторї. Ворѣа са ера плъ-кѣтѣ шї темелнїкъ фѣрѣ трѣфїе шї дп-гѣтѣфаре. Ъзвїа сатїра, дпсѣ сатїра ачееа каре фаче съ рїдѣ пре оамепїї дпдѣлѣпдї шї вїртѣошї. Дп тревїлме сале ера фоар-те регѣлат шї жѣдїка къ даторїїлме пѣ сѣнт сетпне де тѣрїре.

Де о комплекдїе делїкатѣ де шї пѣ ера фѣтос, авеа дпсѣ о фїсіономїе спїрї-тѣоасѣ шї плъкѣтѣ. Грѣїа рѣсеще, ро-тѣпеще, латїнеще, франдозеще шї грече-щѣ; дпделѣщѣа лїтѣвеле еленѣ, спанїолѣ, славонѣ шї епглезѣ.

Скрїерїлме сале дп лїтѣва рѣсаскъ сѣпт, афарѣ де сїмфонїа псалтїлор тїпѣрїтѣ дп жѣвїеа са, о колекдїе де поезїї мапѣсѣрїпте

кэпринзнд, сатире, фавъле, ode ш. а. de-
dikate дмпъртесеі Елисаветеі. Днченпсе
ші зп поет ероік нѣміт Петреіда дп лавда
марелді Петръ каре дпсь ретасе неіспръ-
віт. Зп трактат де Амдєврѣ, рефлексіі
асъпра просодіеі, кѣтева кѣптече че се
кѣптѣ ші астѣзі дп Рѣсія, ші традицііле
зршѣтоаре:

1. Деспре плэралітатеа лѣтелор кѣ
поте. Тіпѣріт ла Петерсѣврг.
2. Історіа лѣ Івстін.
3. Епітреле лѣ Орадіе, традисе дп
версѣрі перимате.
4. Оделе лѣ Анакреон, асемене.
5. Корнелие Непос.
6. Таблоз лѣ Чебес.
7. Скрісорі Персане.
8. Моралѣ лѣ Епіктет.
9. Діалогѣріле Італиене а. D. Algarotti
асъпра лѣмінеі.

Се апѣкасе де зп дікціонар рѣсеск ші
франдєз. Адѣна матеріалѣрі ші пентрѣ
о історіе а Рѣсіеі, дар пѣл дпгѣдіі моар-
теа але сѣжршіі.

Нѣ поменім де ачеа скріере а са, ка-
ре дакѣ ар еші ла лѣмінѣ ар фі фѣр' н-
доеалѣ фоарте предѣітѣ, адекѣ де рела-
цііле че а тріміс кѣрцеі сале деспре тре-
віле ші інтереселе челор зпгѣі кѣрці а
Европеі, каре сѣнт тоате віне скрісе ші
челе маі тѣлате кіар кап д'опере.

Лѣсь о бібліотікѣ амеасѣ де кѣрці
франдєзе, італиене, енглезе, латінеці ші
гречеці. А. Доніч ші К. Негрзці.

О ЛОВІРЕ А РѣШЛОР Кѣ ЧЕЧЕНЦІІ

ла а. 1842.

Европа дптреагѣ се інтересеалѣ де

рѣсвоіѣл Рѣшілор дп Кавкас, кѣ атѣт маі
вѣртос поі вечініі. . .

Дпгѣмплареа че о скоатем ші поі
ачі, é dedѣсь дѣпѣ спзпереа маі тѣлтор
офіцері рѣсеціі зпзі прокопсіт цертан,
каре петрекѣ маі тѣлт тімп дп Кавкас,
пріп зрмаре карактерѣл остѣшеск не ке-
зѣшѣеде де адеврѣ.

Капѣл оцірілор чеченде Шаміл дѣпѣ
кѣдереа фортѣредеі Авѣлхо петречеа дп-
трѣ зп сат дпгѣріт кѣ пѣтеле Ічкері дптре
тѣвці. Ка пріп треакѣт дпсемпѣт, кѣ
Шаміл дпші фѣкѣсе дпвѣдетѣріле сале
остѣшѣці кѣдѣва апі ла Паріс дп Франда
ші кѣ ачест бѣрват тіпѣр аре ші зп кѣ-
раж рар. Діп сатѣл че пѣмірѣт пѣрта
Чечендѣл рѣсвоіѣл дпвершѣпат кѣ тѣскаліі
арѣнкѣндѣсе кѣ кѣлѣрітеа са знеорі кѣ-
трѣ Сѣвціа, алтеорі кѣтрѣ Терек саѣ Коісѣ
ші атакѣнд препостѣріле ші шандѣріле
рѣсеціі. Ценералѣл рѣсеск Гравѣе пѣ се
пѣтеа дпделеде кѣ капѣл сѣѣ ценералѣл
Головіп каре ста ла Тіфліс. Гравѣе воіа
а фаче пекѣрмат інкѣрсіі рѣсвоіоасе пѣн-
тре тѣвці, іар лѣ Головіп дп плѣчеа сі-
стема дефенсіѣвѣ ші влокѣтоаре. Гравѣе
кѣлѣторі ла Петерсѣврг спре а тіжлочи
пріміреа сістемеі сале. Се паре дп аде-
врѣ кѣ ші аколо прімірѣ маі віне сісте-
ма лѣі, декѣт чеа маі пѣчѣітѣ а лѣі Го-
ловіп каре фінд-кѣ петрече дп четатеа
Тіфліс, есте кам депѣртат де Кавкас. Ца-
рѣл Ніколае спре а се інформа ші маі
віне де стареа лѣкѣрѣлор дп Кавкас трі-
місе кѣт шіім пе міністрѣл де рѣсвоіѣл
пріндѣл Чернічеф, кареле дп вара апѣлѣі
1842 візітѣ тоате локѣріле армате дпкоа-
че ші дпколо де Кавкас. Маі пайнте де
а сосі пріндѣл дп аріпа стѣнгѣ а лініеі
(*)

de operație, генералъ Гравбе хотъръ а примі пе министръл къ о стрълчѣитоаре фактъ де рѣсвоѣ ші къ скопѣлачеста дитрепринсе о еспедиѣе дн контра лѣи Шаміа ла Ічкері.

Ла 29. Маѣ 1842 порні колоана тѣскъмеаскъ дела Герселаъл кѣтръ аміазі пнтре тѣнци. Герселаъл ашезат ла зп рѣшор прин пѣсѣра са есте о фортъреацѣ днсемпатъ. Колоана тѣскалілор ста дн 13 баталіоане (ка ла 8600 осташі). Кѣлърімеа пентрѣ грезтатае локълѣі фѣтоатъ лѣсатъ дндърѣнт ші пѣмаі Гравбе лѣъ къ сіне о мікъ чеатъ де казачі къ лѣреці. Фіешкаре солдат авеа ла сіне кѣте 60 патроане ші тѣнкаре пе опт зіме. Артилеріа ста дн тѣзѣрі де тѣнте къ глоанде де кѣте патрѣ ші шесе пѣнци, фіешкаре тѣн трас де патрѣ каі; песте ачеаста се маі трасерѣ пе тѣнци дн сѣс ші кѣтева карѣ днкѣркате къ праф ші къ глоанде. Сѣнт Гравбе комъндаѣ генераліі Ловендоф ші Балдінін, ачест дн зртѣ зп бѣрват кѣпоскѣт де о маре вітежіе персоналъ ші де о патѣрѣ веселѣ, фоарте ѣвѣт де осташі. Ціентѣл тѣнтеан дела Ічкері есте коперіт къ пѣзѣрі марі ші фрѣмоасе. Фаці, стежарі, тлмі ші плопі стрѣвекі ші песпѣс де гроші днтнд міле де ратѣрі кѣтрѣ черѣз. Пѣтѣнтѣл ачестор пѣзѣрі вергѣре знде сѣкѣреа тѣеторіѣлѣі пѣ ш'аѣ черкат аскѣцішѣл пічі одаѣ, есте днѣрѣкат къ фелѣзрі де флорі ші планте марі ші днплетечеоасе, принкаре таршѣл педестрїмеі днкѣркате се днгрѣзна тѣлт. Дн сеарѣ дн 29. Маѣ тѣскаліі ажѣпсерѣ ла зп лок маі ларѣ, знде колоана стѣтѣ ші попосі. Дн зіоа ачееа пѣ се аззі тѣкар о пѣшкѣтѣрѣ; пѣ-

маі зпора лі се пѣреа, къ зѣреск пе лѣпгѣ копачі кѣте о статѣрѣ де челе ѣзді ші дндоіоасе але тѣнтенілор, каріі ка піще demonі аі пѣзѣреі пѣндеа лѣнга колоанѣ де баіонете ші се аскѣндеа іарѣ, фѣрѣ а да врезн семн де приміре саѣ прїетїноасѣ саѣ дѣштѣноасѣ. Нѣ рѣтѣне дндоіалѣ, къ Шаміа воіа сѣ амѣдіаскъ пе Рѣші дн лѣзнтрѣл пѣзѣрошілор тѣнци ші аша пѣ днгрозі пе генералѣ къ атакѣрі прїпїте дела днтрепрїндереа са. Дѣпѣче солдаціі дншї тѣнкарѣ зама ші безрѣ віпарсѣл ші фокѣрїме де вївоак днчепїа а се стїнде іар осташїі хоркѣїа адѣнк пе сарѣз, дѣпѣ тіезѣл попціі днчепѣ атакѣл чел дїнтеі. Днпреціѣр де колоанѣ сѣпа пѣшкѣтѣрїме врѣшташїлор пѣвѣзѣці. Нѣтероаселе фортпостѣрі рѣсеціі рѣспѣндеа пе нїмерїте дндрептѣнд пѣшкѣтѣрїме дїнкѣтрѣѣ се ведеа фѣлѣрѣл прафѣлѣі де пѣшкѣ. Дн ачеастѣ лѣптѣ де поаптеа рѣтасерѣ де амбеле пѣрціі преапѣцііі торціі, днсѣ пѣшкѣтѣрїме знеорї ера атѣт де ѣзді, днкѣт баталіоанеле децентате дн сомн тоате апѣкарѣ артеле. Аша дар одїхна де поапте а рѣшілор фѣ тѣрѣратѣ ші а дѣа зі де тарш пічоареле лор остенїрѣ тімпѣрїѣ. Врѣшташѣл дїмїнеацѣ се фѣкѣ пѣвѣзѣт, днсѣ кѣтрѣ аміазї, пе кѣнд рѣшіі тречеа прїп о ѣлгѣсѣціме пѣзѣроасѣ, чеченціі іар' се арѣтарѣ дн пѣтѣр маре ші пѣшка бѣрѣѣтеце асѣпра авангардеі. Мѣлціі вѣпѣторї рѣшіі фоарте греѣ рѣнїціі се адѣсерѣ ла колоана прїмарѣ, знде песте пѣціп карѣме ші каїі пѣ маі ажѣпѣеа ка сѣіскѣтїаскъ. Маі тѣлціі офїцерї марї де штав сѣѣтѣїа генералѣлѣі Гравбе а се лѣса де ачееа днтрепрїндере ші а комънда ретрацере, пентрѣ-къ пѣлѣ дн ачел чеас піч-

жѣштатѣ дрѣштѣл пѣ ера трекѣт пѣлѣ ла сатѣл Ічкері; калеа се тот маі днгрѣвна ші атакѣл чеченцілор се репоіа кѣ пѣтере ші кѣ амѣрѣчѣне крескѣндѣ. Генералѣл днсѣ, кѣрѣіа дї інтрасе дн кап, ка пегрешіт сѣ днтімнне не прінцѣл Чернічѣф кѣ зп рапорт де вірѣнцѣ, пѣ воіа а щі де нічі о ретраѣере. Аша Рѣшіі ма-серѣ днкѣ о поапте днтр'о пѣдѣре ші тоатѣ поаптеа се апѣрарѣ де Чеченці. А треіа зі колоана маі пайнтѣ кѣтва, дн-сѣ тот оцїндѣсе окїѣ ла окїѣ, пѣлѣ че пѣсѣра Рѣшілор devenї аша перїкѣлоасѣ, кѣт Гравѣе се вѣзѣ сіміт а да порѣнкѣ де ретраѣере, кѣчі адекѣ пѣмѣрѣл морцілор ші а рѣніцілор крѣдеа днп мінѣт дн мн-пѣт. Амарѣ ретїрадѣ! Рѣшіі се анропіа-серѣ де сатѣл Ічкері аша віне, днкѣт дн зѣрїа кѣ окї неармаді ші акѣм сѣ се вазѣ сіміці а се ретраѣе. Фрѣптеа колоаней авїа фѣкѣ о днторсетѣрѣ дндрѣрѣнт ші акѣта іѣдеала мѣптенїлор пѣ маі кѣпоцѣеа марціні. Пѣлѣ ачі свѣра кѣ адевѣрат глон-дѣрї дн колоанѣ, днсѣ лѣпта пепт ла пепт кѣ ферѣл днпѣмнат о спрїжон а дн контра Чеченцілор пѣмаї авангарда ші дѣѣ лініі де тїралерї; дар акѣта лінііе ачѣстеа фѣсерѣ спарте ла маі мѣлте ло-кѣрї прїп фѣрїоаса інкѣрсїе а четелор де Чеченці. Кѣ шашка лор вѣнтѣратѣ дн аер се репезїрѣ ачѣї кавалерї де мѣпте асѣпра чентрѣлї колоаней, не каре де ші апѣратѣ де ваїопетеле днцененїте асѣпра лор, тотѣш о спарсерѣ де маїмѣлте орї. Конфѣсіа спре сеарѣ се фѣкѣ тот маї mare ші маї мѣлте карѣ днкѣркате ші солдаці рѣніці фѣсерѣ лѣсаці дндрѣрѣнт. Кѣмпѣ-тѣл рече ші регѣла аѣ асїгѣрат рѣшілор дн рѣсвоаїеле езропене тотдезла ретра-

ѣере вѣпѣ остенїнд не прїгонїторїі лор; дар дн контра чеченцілор ачеле вѣне дн-сѣшірї пѣ сѣнт де ажѣнс. Сѣмѣцаді ші стрїмторадї де ачел врѣшташ кѣмпїт, каре нічі одатѣ п'аѣ щїѣт а да pardon врѣшташїлор сѣї, овосїці де лѣптѣ ші де маршѣрї, саж сторшї прїп пердереа сѣпцелѣї днп рѣні, кїнѣїді де сете, кѣчі пѣ афла ісвоарѣ, деспера мѣлці солдаці рѣші алѣелїѣ вітежї, арѣнка армеле ші рѣмѣ-неа дндрѣрѣнтѣл колоаней, знде асѣпта моарте сїгѣрѣ дела чел зптеїѣ чеченці.

Ноаптеа днп 31. Маїѣ спре 1. Ізніе фѣ днфрїкошатѣ. Мѣптенїі пѣ лѣсарѣ Рѣ-шілор нічі зп мінѣт де сомн. Лѣніі зр-ла фоарте днпрецізрѣл вївоакѣлї рѣші-лор сімцїнд кѣ сѣнт прадалор. Генералїі рѣшіі вегїарѣ тоатѣ поаптеа кѣ грїжѣ, ва маї дн деспѣдежде, свѣрѣнд ла порѣнчї, каре днсѣ поаптеа пѣ се пѣтеа днплїні кѣ акѣратѣцѣ. Чеченціі днші пѣстра правѣл поаптеа маї мѣлт декѣт зїоа шї дакѣ еї атака тотѣш дн кап де поапте, прїчіна се vede а фї фост дѣпѣ план, де а нео-дїхнї шї поаптеа не рѣші, ка аша зїоа сѣї афле мѣлт маї овосїці шї сѣї жоаче маї віне. Зп пѣмѣр дестѣл де mare днп солдаціі рѣшіі не маї пѣтѣнд сѣферї кїнѣл сетей се фолосї де днтѣперекѣл попціі шї трекѣ ла дѣштманї. Мѣлці днп еї фѣсерѣ шї тѣїаці де чеченці, днп прїчілѣт кѣ не-днцелегѣнд лімба пѣшї пѣтеа фаче кѣ-поскѣтѣ воїа дестѣл де іѣте. Рѣсѣрїтѣл соарелїі днп 1. Ізніе не арѣтѣ о счѣпѣ днфїорѣтоаре. Солдаціі рѣшіі остенїці кѣ тотѣл де лѣптѣ шї де несомн, крѣдеа кѣ сѣнт пердѣці, зпїі днкїнѣндѣсе днші лѣа рѣмас вѣп дела соаре, алціі сѣферїа ка сѣї таїе ка не ої. Фрѣптеа челор маї харпїчі

солдаці ста днаинте спре а маї стьожині не кѣт с'ар пѣтеа не дѣшманѣ дела колоана примарь, знде солдаці чеї маї слабі, остениці ші рѣниці се мишка авіа легъ пѣндѣсе. Ощіреа дін авангардѣ фѣ атѣт де дивершѣнатѣ ші некѣрматѣ, кѣт дін маї мѣлте компанії фіешкаре солдат дескѣркѣ апроане ла 300 пѣшкѣтѣри. Прип ачеаста мѣлте пѣци се стрікарѣ ші цепеналѣ Ловендоф фѣ поѣтїт ка съ трімітѣ дін колоанѣ дн фѣга маре тіралері пої дн фрѣнте, дар се трекѣ кѣтѣва време пѣпѣ се афларѣ фечорі де ажѣлс, іар пѣпѣ атѣпчі знії дін тіралері авѣнд пѣцилме кѣ тотѣл некѣрѣдїте дн лѣвѣнтрѣ, пѣ маї пѣтеа рѣспѣнде фокѣл Чеченцімор. Офідеріі рѣші де ші дѣмѣрѣкаді дн мантеле комїсе де але солдацімор пентрѣ ка съ пѣ фіе кѣпоскѣдї, тотѣш се афла дн чел маї маре перікол, пентрѣ-кѣ Чеченці аѣ окї мїнѣне де аѣері ші еї шїа деосеві пе офідері дѣпѣ фїсіономїлме челе маї кѣрѣцеле; аша дін 60 офідері фѣсерѣ 36 оторѣдї.

Нѣмѣрѣл Чеченцімор, карїі зрѣта не рѣші дін паш дн паш, атѣт дін дѣрѣпт, кѣт ші дін дѣб латѣрі, пѣ тречеа песте шесе мїї, прип зрѣмаре нїчі атѣдїа кѣдї ера рѣшіі (песте опт мїї); дар пе Чеченці дн ажѣта іѣдеала ші кѣпоаѣдереа локѣлѣ ші аша еї ла лок потрївіт се адѣна фѣрѣ весте, спѣрѣеа колоана ші атака не рѣші кѣ савїеа днпѣтнатѣ. Дн 31. Маїѣ Чеченціі принсерѣ пе зп товаш де аї мѣскалімор, пе каре дн сілірѣ а вате това. Мѣлці тіралері карїі се афла рѣспѣндїціі прип пѣдѣре азїнд сѣпетѣл товеї ші зрѣнд ачелѣа кѣ пѣдежде кѣ мерг спре колоанѣ, кѣзѣрѣ дн кѣрса дѣшманїмор, де карїі

фѣсерѣ мѣчеладї. Тодї рѣшіі карїі аѣ фост де фаѣт дн ловїреа ачеаста, рекѣпоск кѣ зп глас, кѣ Чеченціі сѣпт оаменї фоарте вїтежі. Ера преа де мїраре кѣ чепарѣ тѣріе де браѣ поартѣ Чеченціі савїеа: еї днлѣтѣра кѣ чеа маї маре іѣдеалѣ ісвїреа ваїонетѣлѣ рѣсеск ші дн крѣпа капѣл кѣ о пѣтере, че н'аї пѣтеа крѣде кѣ заче дн трѣпѣрїлме челе сѣпѣдїрї але ачестор мѣнтенї. Кѣнд тречеа рѣшіі прип о пѣдѣре деасѣ, колоана лор фѣ атакатѣ кѣ о фѣріе непоменїтѣ. Ачі лѣпта се днчїнсе пент ла пент ші днпесѣтїт кѣм ам зїче ла зп лок. Чеченціі лзарѣ шесе тѣпѣрї дела рѣші, іар пе артїлерїціі дн тѣіарѣ пѣпѣ ла зѣл. Колоана рѣсескѣ ешїнд афарѣ дін пѣдѣре стѣтѣ; фамта де пердереа тѣпѣрїмор се днпїнсе престе тоатѣ колоана; тодї се дивершѣнарѣ де мѣнїе ші хотѣрѣрѣ ка маї вїне съ тоарѣ, декѣт съ сѣфере зрѣта рѣшіне кѣ аѣ лѣсат артїлерїеа дн мѣнїлме ачелор мѣнтенї фїероші. Колоанѣл Віттерт кѣ дѣб баталїоане се реїнтоаре дн пѣдѣре, ачі рѣшіі днпре стрїгѣтѣрї де хѣрра се днїептарѣ кѣ ваїонетеле днцепенїте асѣпра Чеченцімор адѣнаці днпрецїзѣр де тѣпѣрї ші офідерїі кѣ савїлме днпѣтнатѣ днаїнте, овосеала трѣпеаскѣ трекѣ ка прип о мїнѣне дн іѣдеала ачестеї лѣпте. Вїтеазѣл колонел Хан фѣ зѣл дін чеї ѣптеї, карїі днфїгѣнд пїнтенїі дн кал дншї фѣкѣ лок кѣ савїеа пѣпѣ ла тѣпѣрї; дар ачі мѣрї ел тоарте де ероѣ кѣ мѣна пе зп тѣп, тѣіат дн дѣб вѣкаді де савїеа зѣлї Чеченц. Чїпчі тѣпѣрї лзарѣ рѣшіі дндѣрѣпт, іар ал шеселеа тревѣрѣ съ л ласе дн мѣна дѣшманїмор. Днпротивїреа Чеченцімор ла тѣпѣрї фѣ днфїкошатѣ. Шїї дін ачедїі рѣсвоїнїчі інїмонї се сѣрѣ пе

арборі, се легарь де ратъри деапън ши аша атърпаці дп аер пвшка асъпра Ръшілор. Дакъ глоапцеле ръсеці ажьпцеа пе зпії дп еї, ачеіаш пъ къдеа жос. чі рътъпеа акъцаці де пътрире пъсърілор, дп лок съ кадъ пе сеата вертілор. Тот ані търи ши цеперосъл колонел Траскін ловіт де тоарте прін зп глопц. Пе ачеста дп дпгропарь ръшіі аколо дп лок, дар Чеченці сьпарь тръпъл лъі ши маї тързіѣ дп вьндъръ ла фрате-съѣ къ 200 ръвме де арцінт.

Афарь дпн пьдъре атакъл Чеченділор ера маї слав ши пъмаї кълърімеа лор се маї оціа къ аріергарда ръсеаскъ; дар дп зіоа дпн зртъ ачееаші кълъріме мъптеапъ се арътъ пе къмпъл де лъптъ комъндатъ де дпсеш Шаміл. Се спъне къ ачест вьрват дп времеа маршълъі Ръшілор тьмъл пїнтре мъпці спре аші адъна оамені, іар дп локъл съѣ лъсѣ командірі де педестріме пе Ахверді Махота ши пе Хаці-Моллах. Дакъ Шаміл дпші пътеа адъче кълърімеа са вѣ дѡбъ зіле маї пайте дп вьтаіе, поате фі къ тръпеле лъі Гравъе се пімічіа къ тотъл, къчі ши аша рьта-серь ръшіі торці ши греѣ рьніці апроапе ла дѡбъ мії. Колоана ажьпсе авіа дп стареа чеа маї тікълоасъ ла фортъреаца Гріселаъл, знде се фькъсерь прегьтірі де а серва зп трізмф остъшеск къ салве де тьпърі, дар дп лок де дпвінгъторі веселі сосіръ піще тръпе маї тоарте де фоате ши де остенеамъ ши сьпърате фоарте. Міністръл де ръсвоіѣ прінцъл Чернічеф, каре дптръчееа сосісе, фъ мартор ачестеї счене. Осташіі ръшіі авеа къ адевърат тьпгъіе-реа, къ аѣ къзът ши аѣ мъріт лъптъндъсе вітежеще ши къ чпнсте асъпра локърілор

реле ши асъпра ачестор Чеченді, каріі пьпъ знде ажьпце історіеа лор, тьртърі-сеце, къ аѣ арътат пьрзреа къражъл де ерої. Дпсъ че веї фаче сьрачелор певесте ши пръпчі, къчі адекъ дп Кавкас фоарте мълці солдаці ръсеці сьпт късъторіці. Ла апропіереа колоанеї фемеїле ши пръпчіі дпкъ се апропіа къзтъндъші вьрбаціі ши таціі. Аеръл дпчепъ а ръсна де цпнетеле ши ваїетеле челор каре се вьзъръ вьдъве ши орфане, тькаркъ ла тьскалі е опріт фемеїлор де осташі а се вьїета преа таре.

Дпн ачеастъ скьртъ, дар адевъратъ історісіре дпкъ пътем къноацде зшор, къ че феліѣ де дъшмані аѣ а фаче Ръшіі дп Кавкас де зп шір де ані дпкоаче. Б.

А Ф О Р І С М І

пентръ віаца практикъ.

(Ѣрмае.)

22. Лътеа те іартъ маї кърънд, де еціі пріхъпїт декът дакъ еціі де ръс вред-пів ши есте адевърат, къткъ чеї маї мълці маї воеск съ фіе пріхъпшї, декът де ръс.

23. А къцета алфеліѣ декът мълці-меа есте къражъл дъхълъі, а спъне че гъп-деціі, есте къражъл ініміі ши — певъніе.

24. Чел дпделент ши чел прост лъ-кръ дпн овїчеїѣ.

25. Ціне пентръ тіне къцетеле тале політіче ши релеціоасе. Ціне вреа съ лъ-тіне, ачела апрінде. Лъмінареа се стпнде, дар флакт ра се дпчпнде.

26. Предъл ши стїма лътіі ле пътем дпшела, предъл дпсъ пропрїѣ тревве съ л-мерітъм.

27. Ної щим тотdeauna преа bine de че зрѣм пе чинева, дѣсъ апаре орі де чел ѣвѣм.

28. Къщигъци патроні възні ші адевъраді, зп патрон есте ка ші кортѣл (дѣврела) дп плоас.

29. Омѣл рѣѣ, къцетѣ рѣѣ ші де алтѣл, пентрѣ ачѣеа пѣ се дѣкредѣ дп нѣмѣеа ші лѣкрѣ де тѣлте орі — дѣделепдѣе.

30. Омѣл къ інімѣ възп жѣдекѣ пе тоци оамениі дѣпѣ ініма са, ші пентрѣ ачѣеа зшор се дѣкредѣ орі къі, ші лѣкрѣ де тѣлте орі — пѣдѣделепдѣе.

31. Маї възп дѣі есте зп пріетѣн апроапе, декѣт пѣрѣнциі дѣдепѣртаді.

32. Адѣци амінте, че bine дѣі пѣреа кънд аї скѣмват вештѣнтѣл копѣлѣреск къ ачѣла ал жѣвелѣі, кънд аї дѣтрат маї дѣтѣі дп мѣжлокѣл копчетѣденѣлор тѣі. Че възкрѣі аї сімци дарѣ, дакъ тѣ пѣ аї лѣпѣда хайна, чі дѣхѣл копѣлѣреск, дакъ пѣ аї фі четѣдѣан, чі ом!

33. Копѣлѣл третѣрѣ ші се спѣріе де чѣа маї мѣкъ прічѣпѣ. Мошпѣакѣл де тѣлте орі ші фѣрѣ прічѣпѣ.

34. Моартеа е реа зѣк тѣлци. Дар поате фі ачѣеа рѣзтате, акѣріа дѣченѣтѣл ші сѣжршѣтѣл сѣнт топѣте дѣтрѣо клѣпеа-лѣ? Тѣпѣ поді зѣче нѣчі одатѣ: моартеа bine, къчѣ еа саѣ дѣкъ пѣ е аїчѣеа, саѣ аѣ фост аїчѣеа — ваї де ачѣла пе каре дѣ афѣлѣ непрегѣтѣт! —

35. Тѣ зѣчі къ есте грѣѣ а пѣ се те-ме де моарте — ох! ва есте фоарте зшор, ші аѣ фост де тѣлте орі чѣле маї славе тѣеіѣрѣ дѣстѣл спре ачѣеаста. Ыпѣл

се спѣпзѣрѣ де зша зпѣі фѣрѣмоасе, ка сѣ пѣдепсеаскъ аспрѣмеа еї; алтѣл се лѣпѣдѣ дп възрѣл касѣі, ка сѣ скапе де неконтенѣтеле окѣрѣ а стѣпѣпѣлѣі сѣѣ, ал треїлеа дѣшѣ дѣфѣде стѣметѣл дп інімѣ, възѣнд къл дѣче іарѣшѣ дп скѣлѣвіе. Апої че фѣкѣ де атѣгеа орі фѣріка, сѣ пѣ поатѣ фѣче ші віртѣгеа?

36. Пе към чел, каре каде дп зп шіроїѣ репѣде, се апѣкъ де тот паїѣл, ка сѣ пѣл дѣкъ шіроїѣл, аша ші възтрѣлѣл ші чел пѣпѣтѣнчѣос пѣ ласѣ нѣмѣк пе дѣтре-вѣнцат а се цѣнеа асѣпра шіроїѣлѣі анілор. Тѣфе, рѣмѣрѣі, спѣні, де тоате се апѣкъ. Дѣсѣ дѣпѣздар дѣпѣтѣнд дѣтре віацѣ ші моарте, малтратарѣсіт де кѣпѣрѣле ачѣлеїа, ші де фѣріка ачѣстеїа пѣ щѣе нѣчі сѣ трѣїаскъ, нѣчі сѣ моарѣ. А гѣста віаца дп одѣхѣл, есте пѣмаї зп мѣжлок, адекѣ: а о прѣдѣі пѣдѣп. Сѣ пе къщигѣм къ десѣф-таре пѣмаї ачѣеа че сѣпѣтем дп старе а о перде фѣрѣ дѣтрѣістарѣ, ші апої че пѣгѣлѣ есте маї зшор де пѣртат, декѣт ачѣеа, дѣпѣ каре нѣчі пѣ пе маї пѣтем тѣп-гѣі, дакъ пе ловѣеѣе.

37. Фі гѣта ла тоате. Норокѣл пѣ рѣдѣкѣ фаворѣтѣл сѣѣ нѣчі одатѣ аша сѣс, кът сѣ пѣї поатѣ рѣпѣі дп клѣпѣта маї апроапе маї тѣлт декѣт че іаѣ дат. Нѣ те те-ме де нѣчі зп врѣжтѣаш, пентрѣ-къ е пѣтернѣк, къчѣ ші чел маї славе копѣлте поате оторѣ.

38. Те ва прѣнде, те ва тѣрѣл вірѣі-торѣла ла моарте? — Чеїдѣ пасѣ? Кѣчѣ орі чѣне есте дѣкъ дп зѣоа пѣнѣрѣі салѣ тѣрѣт ла моарте. (Ва зрѣма.)